

ביצד הרגל פרק שני בבא קמא

י"א.

עין משפט
נר מצוה

יח א מ"י פ"ב מהל' מקי
ממון הל' ט י וע'
בהשגות ובמ"מ סמך עשין
סו טו"ש"מ ח"מ ט"י ש'
ספ"ק ט:
י"ב ב ד מ"י פ"ב מהל'
מקי ממון הלכה ו סמך
עשין סו טו"ש"מ ח"מ סמך
ש' ספ"ק ז:
כ ה מ"י ש' הל' ה עשין
בהשגות ובמ"מ טו"ש"ע
ש' ספ"ק ג:
כא ו מ"י ש' הלכה ד
טו"ש"ע ש' ספ"ק ד:

רבינו חננאל (המשך)
ביעוט, חציו שלחצי
שהיה רביע שלוקח ויש
שחיו לצורחות, וכל דין
משונה לשלם חצי מה
משולם כדרכו, או דילמ'
היתה מבעטת כו', ועלתה
בתיקו. בעי ר' אבא בר
ממל היתה מהלכת במקום
מיונה חציו אפשר לה
[אלא] אם כן מנתות
[וביעוט]
והתורה מהו. כיון דלא
אפשר לסגנוי אלא אם כן
מנתות, אורחה הוא ורגל
ברשות הנוק נזק שלם
משלם. או דילמ' השתא
מכילת ביעוט נתון,
וצרורות ניהו. ועלתה
בתיקו. וכל חצי שמעתא
דסלקא להו בתיקו, קיימ'
לן דממונא לקולא ולא
מפקינן. בעי ר' ירמיה מר'
וירא היתה מהלכת ברשות
הרבים והתורה מהו. לקרן
מדמינן ליה וחייב לשלם
אזי דילמ' תולדה דרגל היא
הרבים ברשות הרבים
פטורה. אמ' ליה תולדה
דרגל היא. פשט ליה כרבא
דאמ' בריש פירקין קמא
צרורות תולדה [דרגל] הן
ופטורה ברשות הרבים.
תוב בעא, הוהוה ברשות
הרבים והלך הצורח הוהוה
ברשות היחיד מהו. אמ'
ליה עקירה אין כאן הנחה
יש כאן. כלומ', במקום
הפקירה רשות הרבים היא
פטורה, וכיון שאין חייב
על העקירה בתנאה לא
אכפת לן היכא היא.
ואותוב עליה והדר ביה,
ואמ' ליה הדר בי, שימ'.

ובהא קמיפלגי תימא מנליה דפליגי דלמא רמי בר יחזקאל
דנאיעד ואמרי כי רב דנלא אייעד וי"ל דא"כ מאי קמ"ל
אמרי כי רב ואין לתמוה היכי פליג אצרייתא דסתם אמרי כי רב
משמיה דרב ורב תנא ופליג א"י משום דלא מייתי בי ר' חייא ור'
אושעיא לא מותצין מיניה תיובתאס:
ובי תימא ראשון להחיות. ואע"ג
דלא שייך לפרש הכי צרייתא
לקמן דמי עליה דנ"ל צרשות
הניזק אל דרה"ר על הראשון פטור
ועל האחרון חייב ואי ראשון להחיות
כך יכול להיות ראשון להחיות או
צרשות הניזק או צרה"ר כמו שני
להחיות מכל מקום מתניתין מלי
שפיר מיפסא הכי:

רב אשי ברבנן מוקי לה ובעי לה
הכי. הוה מלי למימר דלמ"ל
קאמר אמ"ל ללו ככחו דמי מתניתין
רצנן היא או סומכוס היא אלא
עדיפא ליה למיזעי ציש שני ואין
שני ונראה דבעיא דלעיל לא היתה
אלא אי מתניתין איירי בצרורות כי
אורחיה או ע"י שני ומו לא והש"ס
הוסף מדעתו רצנן היא או סומכוס
היא ורב אשי מפרש דלמיזעי לכו
אי יש שני לרביע או אין שני וכה"ג
איכא פ' המקדל (צ"מ דף ק"ב. ושם
ד"ה אומן) גבי צעיא דרב שש דקבלן
עוצר צלל תלין או אין עוצר שהוסף
הש"ס לומר אומן קונה בשצנח כלי
כו' ורב שש שאלו סתם ובהגחול קמא
(לקמן דף נ"ט. ושם ד"ה צלחת) מוכח
דמיירי צלחתא דלגרתא:^א

במקום שאי אפשר לה אלא
א"כ וכו'. אין לפרש
דאיירי צרה"ר ומיזעי ליה דלס'
אורחיה פטור מידי דהוה ארגל מדלא
קאמר היתה מהלכת צרשות הרבים
כמו צנעא דנקמון ופ"ה עיקר:
אלל

ביעוט רביע נזק ויש שנוי י"א דלמא היתה מבעטת והזיקה בביעוטה או
צרורות מחמת ביעוט חצי נזק ואין שנוי תיקו: בעי מיניה רבי אבא בר
ממל מרבי אמי ואמרי לה מרבי חייא בר אבא היתה מהלכת במקום שאי
אפשר לה אלא אם כן מנתות ובעטה והתירה והזיקה מהו כיון דאי אפשר לה
אורחיה הוא או דלמא השתא מיהא מחמת ביעוט קמנתוה צרורות תיקו:
בעא מיניה ר' ירמיה מר' זירא היתה מהלכת ברה"ר^א (ובעטה) והתירה והזיקה
מהו לקרן מדמינן ליה וחייבת או דלמא תולדה דרגל הוא ופטורה אמר ליה
המסתברא תולדה דרגל הוא התירה ברה"ר והזיקה ברה"ר מהו א"ל עקירה אין
כאן הנחה יש כאן איתביה היתה מהלכת בדרך והתירה בין ברה"ר בין ברה"ר
חייב מאי לאו התירה ברשות הרבים והזיקה ברה"ר לא התירה ברה"ר והזיקה
ברה"ר והאמרת עקירה אין כאן הנחה יש כאן א"ל הדרי בי איתביה דרסה על
הכלי ושברתו ונפל השבר על כלי אחר ושברו על הראשון משלם נזק שלם
ועל האחרון משלם חצי נזק ותני עלה במה דברים אמורים ברשות
הניזק אבל ברה"ר על הראשון פטורה ועל האחרון חייבת מאי לאו התירה
ברשות הרבים והזיקה ברשות הרבים לא התירה ברשות הרבים והזיקה
ברה"ר והאמרת עקירה אין כאן הנחה יש כאן אמר ליה הדרי בי איני
והאמר

משונה הוא. המהרגול שאין דרכו לתקוע ככלי: **דשדו ציה צורני**.
שיש זרעים ככלי דאורחיה להכניס ראשו צמחו ולאכול וזיון
דאורחיה לאכול אורחיה נמי לנעוק: יש שנוי לזרורות לרביע
נזק. לרצנן דפליגי אסומכוס ואמרי
היכא דשינה צהן כגון צעטה צרגלה
ומחמת ציעוט המיזה צרורות ושצרה
כלים מי חשיב שנוי והוי כסם ומשלם
רביע נזק דהא אהעדתן חצי נזק
הלכן תמותן רביע נזק: או אין
שנוי. לשלם רביע דלעולם חצי נזק
שאלן תמות והעדה צהר מפלגא:
אשכחן סם דמשלם צהר מפלגא:
מלל דאין שנוי. דאי יש שנוי
לרביע הוי ח"נ להעדתן ואמאי
אכטריכא לרצנא למיזעי ודאי אין
העדה לשלם נזק שלם דהא
תמות רביע נזק והעדה חצי נזק:
ומשני רב אשי **דלמא רבא אס סמאי**
לומר קאמר. ומריותו מספקי ליה
והכי קא מציעא ליה יש שנוי או
אין שנוי ואס תמלי לומר אין שנוי
והוא היא דא תמותו יש העדה לתמות
זו או אין העדה: מי גמיר הלכה.
למשה מסיני דלמי נזק צרורות
ומוקים לה צח כחו או לא גמיר:
והזיקה צנעטה. צלל צרורות
ותולדה דקרן היא: ס"ש. דקמני
ספא דמתני': **דרסה על הכלים**
כו'. מדחייב לזרורות חצי נזק ש"מ
מתני' לאו סומכוס היא: ראשון
להסו. אותו כלי שנשבר מחמת
התות צברי כלים שצרה עליו קרי
לשון ואע"ג לזרורות יניחו משלם
נזק שלם דסומכוס היא: אחרון
אחרון להסו. כגון שמאותו כלי
שנשבר ע"י צרורות המיון צברים
ושצרו כלי שלישי דהוי כח כמו
ומש"ה משלם חצי נזק: **פפשוט**.
צעיא דרב אשי: רב אשי כרצנן
מוקי לה. דכ צעיא דבעי רב אשי
לעיל יש שנוי לזרורות או אין שנוי
אהא מתניתין צעי לה והכי קצעי
היתה מבעטת כו': **היסה מהלכת**.
צחצר הניזק מלמא צרורות וא"ל
שלם מהא מנתות כו': **אורחיה**
הוא. וצרורות דלמא הוא ומשלם
ח"נ: או **דלמא הסא מיהא**
מחמת ציעוט הוא. וא"ת יש שנוי
לזרורות לרביע נזק הא רביע נזק
משלמת: לישנא אחריתא **אורחיה**
הוא. וזרורות יניחו ותולדה דרגל
אפילו אייעד צנעוט והמזה הא לא
משלם אלא חצי נזק דהא צללו הכי
הוא מנתות או דלמא מחמת ציעוט
אמי ואס הועדה צח משלמת נזק
שלם דקיון דמשונה הוא הוי מולדה
לקרן. מפ"ה המורה אלל הראשון
עיקר: **לקרן מדמינן ליה**. הואיל
ד(ובעטה) וחייבת ח"נ כי קרן: או

דלמא. כל צרורות כי אורחיהו מולדה דרגל יניחו ופטור צרה"ר: **הסיוס צרה"ר**. כי אורחיה והלכו צרורות הניזק
ושצרו כלים: **הנחה יש כאן**. צממיה. כלומר פטור הואיל ועקירה הוא במקום פטור: **והזיקה צרה"ר**. חייבת. אי אמרת צלמא
צרורות כי אורחיהו לקרן מדמינן להו לחייב צרה"ר כי קרן דהא דמי לקרן דמשלמת חצי נזק כי קרן ואע"ג דקרן משונה הוא
וצרורות אורחיה הוא הלכן צרשות הרבים חייבת חצי נזק אלל לדידך דאמרת כל צרורות כי אורחיה לרגל מדמינן להו משום דהוי מולדה
דרגל ואע"ג דהתם נזק שלם וצרורות חצי נזק אמאי תני צרה"ר חייב: **על הראשון פטור**. דרגל הוי ועל האחרון חייב מאי לאו כו':
והא"ר

(א) [לעיל י"א, ט, ר"מ מ"י,
א לעיל י"א, ט, ר"מ מ"י,
(ב) [דלמא חולין קמא,
(ו) [עשין מוס' דה' ד"ה
כ"י]

רבינו חננאל
דחזקין, לא בחדא זימנא
וכו', והא משונה היא,
(דשדו) [דרשדן] ביה בורני
פ"י כגון שהיו ורענין
בכלי, והכניס העוף ראשו
בתוכו ואכל,
משונה אלא כך דרבו. בעי
רב אשי, צרורות כי
אורחיהו הא קיימ' לן
היל' חצי נזק. יש שינוי
בצרורות ואס ישנה לא
יתחייב אלא חצי שלחצי
הנזק שהוא רביע לכל
הנזק, או אין שינוי.
יתחייב אלא חצי שלחצי
הנזק שהוא רביע לכל
הנזק, או אין שינוי.
ועלתה בתיקו. וכן בעא
עוד רב אשי כח כחו
לסומכוס דאמ' צרורות
נזק שלם מוקים לה בבכור
והא דגמירא לן היל'
צרורות חצי נזק גם הוא
גמיר היל' דא ומוקים לה
בכח כחו או דילמ'
גמיר היל', ועלתה גם זו
בתיקו. פ"י כח כחו, כגון
שהיה פרה מהלכת ונתנה
צור מחמת רגליה ושברה
כלים, זה כחה. אבל אם
נתו עוד שבר מן הכלי
ונפל על כלי אחר ושברו,
זו היא כחו כחו. פ"י:
היתה מבעטת או שהיו
צרורות וכו'. איבעיא להו
מתני' היכי פירושא, היתה
מבעטת והזיקה בביעטה
דחיה ותולדה דקרן.
וצרורות כי אורחיהו,
ובתריהו חצי נזק ורבנן
היא, או דילמ' היתה
מבעטת והזיקה בביעטה
שהיה תולדה דקרן, אינימי
צרורות בביעטה חצי נזק.
הא צרורות כי אורחיהו
וצרורות וכו'. ומתני' (רבנן)
[סומכוס] היא. ת"ש
ספסא דמתני', דרסה על
כלי ושברתו ונפל על כלי
אחר ושברו, על הראשון
משלם נזק שלם ועל
האחרון חצי נזק. ואי
סומכוס, מי אית ליה חצי
נזק. פ"י דרסה על כלי
ושברתו, לן רגל
ברשות הניזק נזק שלם.
אלל אם נתו מכח דריסה
השבר ההוא ונפל על כלי
אחר ושברו, דחיינו
צרורות כי אורחיהו, חצי
נזק. ש"מ מתני' רבנן היא,
לסומכוס לית ליה חצי
נזק. וכי תימ' הא דתני
דרסה, לא דרסה על הכלי
ממש אלא דרסה על אבן
והלכה ונפלה האבן מכח
הדרסה על כלי ושברתו,
ועוד נתו שבר מן הכלי
בעת שבירתו ונפל על כלי
אחר ושברו, שנמצא מכח
הראשון ושבר מכלה
ולפיכך משלם נזק שלם
ושיני מכח כחה לפיכך חצי
נזק. אלא הא דבעא רב
אשי כו'. ואמרי רב אשי
כרבנן מוקי לה ובעי לה
הכי, היתה מבעטת והזיקה
בביעטה וצרורות כי
אורחיהו, בתריהו חצי
נזק. הא צרורות מחמת